

PARS. I.

DE

JURE IN RE.

I. DOMINIUM. (a) & hoc vel

I. *Directum*, competens illi, qui *Jure naturali*, (b) vel *civili* (c) dominus est.

A 2

II.

(a) Quod est, *Facultas disponendi de re corporali in usum & ab usum*. quæ facultas licet exercitio quandoque, uti in pupillo, &c. destituatur, *substantia* tamen domini per hoc nihil derogatur. Per verba: *in usum &c.* etiam à Procuratore habente *mandatum cum libera*, distinguitur.

(b) Confer hic *tot. tit. de R. Div. & de R. V.*

(c) Conf. *tit. de Usucap.* Est autem *Usucapionis & præscriptionis* non una definitio, si enim est acquisitio rerum corporalium, definita est *l. 3. ff. h. t.* Hopp. 313. Si verò 1) acquisitio *jurium*. 2) *Juris alteri competentis extinctio*, aliter definienda *Præscriptio*. Inde datur *R. V. directa*, Hopp. p. 815.

II. *Utile, competens Emphyteutæ, (d)*
Vasallo, (e) & Superficiario. (f)

III.)

(d) *Emphyteusis* est (vid. tam. Colleg. Nr. Polem. p. 296.) *dominium utile rei aliena immobilis, concessum sub lege meliorationis & canonis. V. DD. ad tit. si ager vectig. & ad tit. ff. & J. locat.*

(e) *Feudum* (si in re immobili consistat) est, *dominium utile rei immobilis, concessum sub lege fidelitatis.* Quod si enim Jus aliquod, v. g. *jurisdictio, &c.* in feudum detur, vid. III. *SERVITUS*, aut pecunia. vid. Stryck E. J. F. Q. 21, aliter definiendum erit. *Hic repet. tot. J. Feudale ad illudque Stryck. E. J. F.*

(f) *Superficies (Grundrecht)* est *utile dominium competens ei, qui in fundo vel muro alieno adificium aliudve positum habet L. 73. de R. V.* Exemplum in ædibus supra murum urbis ex concessione Principis positus & possessis sub annuo solario, *Grund-Zinß.* *Differt* ab emphyteusi, emphyteuta quippe *dominium utile in ipso solo* habet; sed *superficiarius dominium tale intuitu solius superficiei* habet, & sic thesaurus in ipso fundo inventus ad illum non spectat, Stryck U. M. *ad tit. de superficie.* Arque hisce tribus competit R, V, *utilis*, interdiciæque *utilia*: vid. supra (c)

III.) *Civili*
fundo

(g) h. e.
 minio muli
 V. Dixi: i
 li, habet fe
 fundo, m
 alienare po
 ne illa serva
 ad tit. de fu
 consequatur
 ne, Jure de
 liter compe
 accommodat
 Sic & si Fe
 vid. c. un. II
 silit, marit
 vindicatione
 Feudum in
 jus dominij
 Pol. Contr.
 petetque ejus

III.) *Civile* competens 1.) marito in
fundo dotali, (g)

A 3

2) Le-

(g) h. e. Jus Civile maritum habet pro domino, dominio mulieris, stante matrimonio, sopito. *l. 9. C. de R. V. Dixi: in fundo.* Si enim dos consistat in re fungibili, habet se instar mutui gratuiti. Si in re mobili alia, aut fundo, maritus instar emptoris est, eamque pro lubitu alienare potest *l. 42. de Jure dot.* non distinguendo, sitne illa servando servabilis, nec ne, vid. Lauterb. *in Colleg. ad tit. de fund. dot. §. 10.* Sed quæres, quale jus maritus consequatur in juribus in dotem concessis, v. g. Jurisdictione, Jure decimandi, &c. Resp. ista jura marito *civiliter* competere, eique confessoriam utilem *civilem* accommodari. arg. eorum, quæ dicta paulo ante. Sic & si Feudum mulier marito in dotem dederit, vid. *c. un. II. F. 13. c. un. II. F. 17.* quod in fundo consistit, maritus dominium utile *civile* nanciscitur, & rei vindicationem utilem *civilem* habebit; quod si autem Feudum in jure consistat, v. g. decimandi, &c. cum hujus dominium probabilius nullum detur, vid. Colleg. nr. Pol. *Contr. 32.* illud penes maritum erit *civiliter*, competetque ejus intuitu actio confessoria utilis *civilis*, uti supra

pra dictam, idem de emphyteusi & superficie esto iudicium, Sin autem vera servitus fuerit v. g. usufructus vid. l. 7. §. 2. ff. de jur. dot. confessoria directa civilis ei prodita erit.

Affinia.

A dote I. differt *Donatio propter nuptias*, quæ est pactum legitimum in specie seu *vestitum*, quo uxori in securitatem dotis *specialis* hypotheca constituitur Hopp. pag. 334. qui tamen male eam specialem contractum asserit, cum à pacto constitutivo hypothecæ haud differat, vid. colleg. nr. Polem. in *Structur. p. 130.* Obstat. Pro dote competit hypotheca tacita. *tit. in quib. caus. pign.* E. donatio hæc vel transferet dominium in uxorem vel erit frustranea. *Resp.* vid. l. un. C. rem alien. gerent. l. 66. ff. pr. de furt. ibique Gothofr. lit. k.

II. *Sponsalitia Largitas*, quæ, cum translatione domini, fit inter *personas desponsatas*, habetque imbitam conditionem, si nuptiæ subsequantur, alias revertitur ad dantem &c. l. 15. l. 16. C. de donat. ante nupt. Brunnem. *ibid.* Atque hæc de substantia sua *sponsalia* præsupponit & hinc ab eo differt

III. D
tu futuri
sum est Br
lia nondu
partes ven
quidem ob
prium col
sponsalibus
differt
IV. M
amilla, sp
Manz. ad S.
guitur
V. Dona
est, & ideo p
sive tradita sit
Lauterb. eod.
VI. D
tus conjug
in bonis præ
neat, proind
respicendum
Hopp. p. 33
seqq.

III. *Donatio*, quæ fit *inter Procantes*, licet intuitu futuri matrimonii, quod tamen nondum promissum est Brunnem. *ad l. 12. C. eod. n. 7.* ibi.: *Si sponsalia nondum sint celebrata, sed tantum in tractatu partes versentur, erit etiam donatio simplex, quæ quidem ob spem nuptiarum, sed non sub conditione nuptiarum collata, & sic non redditur irrita non secutis sponsalibus, quippe sponsi nondum fuere.* sicut & differt

IV. *Morgengaba*, quæ est quasi pretium virginitatis amissæ, sponsæ post primum concubitum fieri solita, vid. Manz. *ad S. 3. de donat. ante nupt.* unde ab hac distinguitur

V. *Donatio inter conjuges*, nam hæc merè gratuita est, & ideo prohibita. *tit. de donat. inter vir. & ux.* quæ siue tradita sit, siue non, morte confirmatur vid. Comp. Lauterb. *eod. diss. Vinn. L. 2. quest. Jur. C. 15.*

VI. *Dotalitium Wittumbis*, quod est usus fructus conjugi superstiti, ut plurimum viduæ, constitutus in bonis præmorientis ad dies vitæ, si in viduitate permaneat, proinde nihil à natura ususfructûs alienum habet, respiciendum tamen ad statuta & mores locorum vid. Hopp. p. 336. hîc conferendi tituli *de Jure dot. & seqq.*

Jura

2) Legatario aut fideicommissario particulari in specie à domino relicta. (b) III.

(b) Inde legatario competit rei vindicatio civilis, quæ oritur ex dominio, quod *beneficio legis* (vid. Hopp. p. 286.) seu ipso jure transit in legatarium &c. vid. Hopp. pag. 448. & confer. *tot. tit. de Legat. & Fideicommiss.*

Jura Dominio affinia.

Nota; ad *Dominium*, jure Gentium vel etiam Quiritali spectatum referri possunt 1.) *Libertas prædialis*, ex qua actio negatoria datur, vid. Hopp. p. 817. confer. strict. nræ ad compend. Lauterb. p. 56. 2.) *Libertas personalis* §. 13. *Inst. de act. & tot. tit. ff. & C. de liber. caus.* 3.) *Ingenuitas*. L. 14. *ff. de prob. tot. tit. ff. si ingen. esse dicat.* 4.) *Jus Patronatus* d. §. 13. *Inst.* 5.) *Paternitas & Filiatio* d. §. 13. *& l. 5. ff. de agnosc. & al. lib.* atque pro his actiones *præjudiciales* in jure proditæ sunt d. §. 13. quas proinde, cum dictas species ad dominium nonnihil *latius* acceptum referamus, omnes *proprie reales* asserere non dubitamus, plerisque *Dissentientibus*. vid. Hopp. ad d. §. 13. 6.) *Potestas Patria*, ex qua liberi vindicantur, sed quoniam hi *extra commercium*, ideo nec proprie in dominio sunt, unde adjectâ causâ: *ex jure Quiritium*, eorum vindicatio concessa. L. 1. §. 2

II. QU

ff. de R. V. speciebus, vindicatio c per notoria. Zoël. eod. n.

(i) H à dominio li descendit, Jure prætorio tur res corporis dictio, Jus na fidei polle Seu (3) ex don bus incorpora 2. Inst. eod. da invem act. (4) negabatur in mum jure præ etum legitim differre, quod fra. Part. II. a omnino distare

(o) 20

II. QUASI DOMINIUM (i) quod consideratur vel (1) *strictè*

B

un-

ff. de R. V. ubi in terminis habetur, quod ex recensitis speciebus, pro quibus *actiones præjudiciales* dantur, rei vindicatio competat; ex actione verò ipsum jus metimur. *per notoria*. Pariter 7.) Jus conjugale huc pertinebit, vid. Zoël, *eod. n. 45*.

(i) *Hospes in Jure* est, qui hoc specie distinctum à *dominio* negat, quia (1) hoc ex jure Gentium vel Civili descendit, *tot. tit. de R. D. & tit. de usucap.* Illud ex Jure prætorio §. 4. *Inst. de act.* (2) ex hoc tantum vindicantur *res corporales*, §. 1. *eod.* Ex illo etiam *Jura* v. g. jurisdictio, Jus decimandi &c. translata titulo justo in bonæ fidei possessorem ab eo, cui non competierunt, &c. Seu (3) ex dominio nunquam datur rei-vindicatio pro rebus incorporalibus, sed confessoria *directa* vel *utilis*, §. 2. *Inst. eod.* datur autem hæc publiciana l. 11. §. 1. *de public. in rem act.* (4) Rei vindicatio ex LL. XII. Tabb. est, & planè negabatur in nostro casu. *d. §. 4.* Publiciana verò demum jure prætorio inducta. *eod.* §. Unde sequitur, pactum *legitimum* seu *vestitum*, à contractu *specie* non differre, quod tamen nemo asserit, vid. Hopp. p. 578. & *infra*. Part. II. aut jus hoc reale, ex qua Publiciana datur, omnino distare à dominio, (5) Publiciana *vero* domino

unde *Actio Publiciana* tam pro rebus corporalibus quàm Juribus realibus. v. g. *Jurisdictione, Jure decimandi, &c.* competens (l) vel

2) Latè, pro jure tam reali quàm personali, quod fingitur vel non præscriptum, &

---

qua tali non datur, &c. (6) datur ex hypotheca, usufructu &c. l. 11, §. 1, l. 13. ff. *de publ. in rem act.*

(l) Hinc actio Publiciana completè ita definienda: est actio realis prætoria, quæ datur illi, qui rem non vitiosam sibi à non domino traditam aut jus aliquod reale sibi ab eo, cui non competiit, quasi traditum, bona fide & justo titulo accepit, ejusque veram vel quasi-possessionem usucapione nondum completâ, casu iterum amisit, adversus quemcunque infirmiori jure possidentem, ad id, ut actori illa res vel jus aliquod, perinde ac si præscripta præscriptumve esset, adjudicetur & restituitur tot, tit. *de public. in rem act.* §. 4. *Inst. de act.* Breviter: nascitur hæc actio ex *jure reali ficto*, quod est vel *dominium* rei corporalis vel aliud *Jus reale*, cujus dominium veriùs negatur. vid. *Colleg. nr. Polem, Contractu 32.*

& datur a
alienatum
de fit, ut

(m)
pro re, qua
fundus Tulo
ne acquisit
tervenisse,
ria. Exem
prum. v. g.
decimandi &
li *recessoria*.
30. annis, Me
ni mihi comp
ctione certi ex
exemplificati
titer in action
reale v. g. do
Rei-vindica
casu datur e
minium, qu
bonis debitor

(o)

II

& datur *actio rescissoria* (m) vel non alienatum esse, hinc *Actio Pauliana*, unde fit, ut hæ duæ actiones non sint, nisi ad-

B 2

jecti-

(m) Definitio vid. apud Hopp. p. 842. Exempl. pro re, quæ non præscripta fingitur: Absum 20. annis, fundus Tusculanus quondam meus à Titio præscriptione acquisitus est, fingit Prætor, præscriptionem non intervenisse, recupero fundum rei-vindicatione *rescissoria*. Exempl. pro *Jure reali*, quod fingitur non-præscriptum. v. g. contra me absentem præscriptum est Jus decimandi &c. recupero illud actione confessoria utili *rescissoria*. Exempl. pro *Jure ad rem* &c. Absum 30. annis, Mevius, qui debuit mihi 100. ex mutuo, actioni mihi competenti *ex mutuo* præscripsit, ago conditione certi ex mutuo *rescissoria* §. 5. *J. de act. in fin.* ubi exemplificativè tantum de actione *reali* mentio fit. Pariter in actione Pauliana, si in fraudem creditorum *Jus reale* v. g. dominium, interversum, tunc erit realis, scil. *Rei-vindicatio Pauliana* §. 6. *Inst. hinc*, nimir. hoc casu datur *ex ficto dominio*; fingitur enim, acsi dominium, quod habuit debitor, non sit translatum, sed, *bonis* debitoris *possessis* (hodie formato concursu) creditori-

jectitiæ qualitates jam realium jam personalium actionum principalium naturam induentes. Vid. *Colleg. nr. Polem. Controv. 94.*

III.

toribus acquisitum, ex quo hi experiuntur. Vid. *Colleg. Polem. nr. hic.* Sic & discurre de aliis juribus realibus interversis, Jurisdictione v. g. Jure decimandi, hypotheca &c. pro quibus recuperandis dabitur actio confessoria utilis *Pauliana*; Hypothecaria *Pauliana* &c. Ut mirum sit, hanc à plerisque DD. merè realem statui, unde sibi uno quasi halitu contradicere necesse habent, vid. Hopp. pag. 830. in verb. *Sic si quis debitum liquidum* &c. Lauterb. *ad tit. qua in fraud. cred. §. 14.* ibi: *sive actiones fuerint.* Vid. fusè & explicatè *d. Colleg. nr. Polem. l. c. conf. hic Lauterb. d. l.*

Affinia Actioni Paulianæ.

Actioni Paulianæ affines sunt Actiones *Calvisiana* & *Fabiana* Patrono competentes, illa datur, si libertus mortuus ab intestato, *hæc* si testatus, ad hoc, ut res in fraudem Patroni alienatæ (quo nimirum ejus pars legitima vel interversa vel imminuta fuerat. Vid. *tit. de Jure Patron.*) revocentur l. 1. §. fin. l. 5. §. 1. ff. *Si quid in fraud. Patron.*

III. SE

ria dire

(n)

alieno cont
dem hau
pro qua no
tes, quot j
de Servit.
cum seqq.

I. Differt
hoc d
Lauterb. ad t
ciario &c. Ex
petit, sed vi
iple fundus
tur, quod &
servit vind
dispectat, u
metallici ind
rio Hopp. ibi

13

(o) 20

III. SERVITUS & hæc vel

I) *Propria (n) hinc A. confessoria directa*

B 3

2)

(n) Quæ est, Jus faciendi aliquid vel habendi in alieno contra jus commune. Eaque vel *realis*, eine dem Haus oder Hoff anlebende Gerechtigkeit. pro qua nota regulam: *Tot possunt constitui servitutes, quot jura prædiis nostris utilia.* Hic confer tit. *de Servit. cum seqq.* Vel *personalis.* vid. tit. *de usufr. cum seqq.*

Differentia & Affinia.

I. **D**iffert *Ususfructus à Dominio utili*, 1) quia *ex hoc datur Rei vindicatio utilis.* Vid. Comp. Lauterb. *ad tit. de R. V. p. 116.* in verb. *Utilis superficiario &c.* Ex *usufructu* verò nulla *rei-vindicatio* competit, sed *vindicatio tantum seu confessoria*, qua non ipse fundus vindicatur, sed solum liber usus fundi petitur, quod & in *servitutibus realibus* obtinet. *tot. tit. si servit vindic.* 2) Ad *emphyteutam* v.g. *omnis utilitas fundi spectat*, uti *thesaurus*, vid. Hopp. *pag. 280.* proventus *metallici indistinctè*, quæ aliter se habent in *usufructuario* Hopp. *ibid.* Comp. Lauterb. *p. 126.*

II. differt usufructuarius à Colono, inquilino, & commodatario. quia (1) hi solùm *jus ad rem* habent, indè que actiones personales, vid. tit. *de locat. & de commodat.* Ille verò *jus in re* habet, indè que remedia petitoria, *actionem* scil. *Confessoriam*, & *Possessoria*, interdicta scil. *utilia, uti possidetis & unde vi.* quia possidet *naturaliter*; Illi verò detinent tantùm. vid. infra VI. POSSESSIO, (2) usufructus extinguitur &c. vid. Hopp. pag. 278.

III. Differt usufructus à *Censu reali*, qui sine dubio rem afficit & cum re in quemcunque possessorem transit, unde tertius ille possessor ob pensiones etiam præteritas conveniri potest, ut in simili de *Tributo* dicitur in *l. 2. C. de alluv.* & in *l. 2. ac l. fin. C. sine cens. vel reliq. fund. comparari non posse.* Onus enim illud importat *jus reale* & propter hoc competit *actio realis*, quæ rem ipsam concomitatur *l. 25. ff. de O & A. l. 12. C. de distract. pig.* arg. *l. Cajus. 13. pr. de alim. legat. l. stichus. 20. S. item 2. eod. Covarr. L. 3. var. Resol. c. 7. n. 7. Velasc. & alii alleg. à Franzck. l. 1. resol. 3. n. 3. instar actionis hypothecarie*, à qua tamen differt (1) quod census non inhæreat rei *accessorie* instar hypothecæ, utpote quæ obligationem aliquam principalem præsupponit; sed *principaliter* instar alicujus servitutis Molin. *de J. & J. Disp.*

383. col. 4.
actio pro ce
contra posse
cussionis tu
S. 3. inst. d
emphyteut
centum fol
non cadat,
U. M. S. 6
quod necus
jure Emph
IV. Aff
rium, seu
dictus ita no
men à libello
quod sit con
cui venditur
in singulos an
ut stato temp
tratio rursus
Stryck, in E
reuli fere co
ubi in J.
tur, semper l

383. col. 4. in fin. unde fluit differentia (2) quod hæc actio pro censu competens utpote *principalis* ita detur contra possessorem fundi, ut se *exceptione ordinis* seu *excussionis* tueri nequeat, Covarr. d. l. n. 6. Schambog. ad §. 3. inst. de locat. Differt etiam (3) census hic à canone emphyteutico, quod, licet censuarius per plurimos annos censum solvere negligat, fundus tamen ille in commissum non cadat, Conf. Tubing. p. 3. conf. 92. n. 64. Stryck V. M. §. 6. tit. si ager vectig. Carpz. p. 2. C. 39. D. 2. quod secus est in emphyteutico Nov. 7. c. 3. L. 2. C. de jure Emphyt.

IV. Affinis etiam est contractus *libellarius*, *jus libellarium*, seu *libellus*, de quo fit mentio L. II. F. 9. §. 1. dictus ita nonnullis à libella seu parva libra æris; rectius tamen à libello seu brevi charta. Communiter definitur, quod sit contractus, quo scriptura interveniente res alicui venditur certo pretio & hoc amplius, certâ pensione in singulos annos constitutâ, hac plerumque lege adjecta, ut stato tempore contractus ille renovetur certo vel arbitrario rursus numerato pretio. ita Cuj. ad. c. un. I. F. 2. Stryck. in Exam. J. F. c. 2. Q. 29. tenet, eum cum emphyteusi fere convenire, in effectu tamen differre. Verius est, ubi in J. feudali contractus feudo similis indigitatur, semper *libellarium* nominari v. II. F. 26. §. 1. proinde

2) *Impropria vel quasi* (o) cujusmodi sunt jura servituti similia. v.g. *Jurisdic-
tio*, *Jus decimandi*, *Jus suffragii in
Collegio*, & alia propemodum infinita pro
quibus competit A. *Confessoria utilis*.

IV.

de & eo nomine emphyteusin comprehendi, ceu patet ex
descriptione ejusdem *d. II. F. 9.* quæ incidit cum descri-
ptione emphyteuseos *in §. 3. J. de locat.* & quod uspiam in
Jure feudali mentio emphyteuseos fiat, quæ tamen
procul dubio etiam apud Longobardos in usu fuit, Ratio
verò, quod sub nomine libelli seu libellarii contractus em-
phyteusis comprehendatur, hæc esse videtur, quod com-
pilatores forte communem doctrinam secuti, emphyteu-
sin non nisi interveniente scripturâ, fieri posse existimave-
rint, Winzing ad *d. Compend. Stryck.* vid. *II. F. 39.*
pr. & II. F. 44. Struv. *J. F. c. 2. aph. 10. n. 4.*

(o) Quodsi enim *Jura* ista propriæ essent servitutes,
deberent esse vel *reales* vel *personales*. At *reales* non
sunt, quia non sunt constitutæ certo prædio, id quod
tamen requiritur. tot tit. *Commun. prædior.* & *tit. de
Servitut.* Neque etiam sunt *personales*, quia cum per-

persona non
est. per cit. t.
terdicta utilis

V. Preca
prædii Eccle
singulis quin
car. olim pa
c. 4. Franzcl

Nota. Sing
res quoque
na heredis.
zant. de pig
16. Bachov

Nota sing
um vulgò di
gnus quippe,
sentiar, consti
tum, non dor
ctio verò cam
& sine causæ
re queat, ita

229. §. 2.
Nota sing
cura sua sit
320. Brunner

persona non extinguuntur, quod itidem his proprium est. per *cit. tit.* Actioni huic *utili* correspondent Interdicta *utilia, uti possid.* & *unde vi.*

V. Precaria, (Synon. *Precaria*) quæ est ususfructus prædii Ecclesiastici, concessus bene meritis de Ecclesia, singulis quinque annis renovandus *c. 1. & ult. X. de precar.* olim paulo aliter constituebatur vid. *Nov. 7. pr. & c. 4. Franzck. tr. de laudem. c. 12. n. 4.*

Nota. Singulare I. licet pignus *generale*, etiam *tacitum*, res quoque futuras afficiat, nullatenus tamen afficit bona hæredis. *L. 29. pr. ff. de pignor. & hypoth.* Neguzant. *de pign. membr. 2. p. 2. n. 53.* Franzck. *eod. tit. n. 16.* Bachov. *de pignor. L. 1. c. 7.*

Nota singulare II. *indies occurrens*, Pignus prætorium vulgò dictum, nullius valoris aut effectus esse, pignus quippe, nisi debitor ipse tanquam dominus rei consentiat, constitui nequit, siquidem Judici jurisdictio tantum, non dominium in bonis civium competit, jurisdictio verò eam vim non habet, ut sine voluntate domini & sine causæ cognitione, jus in alterius res alteri tribuere queat, ita solidè & fusiùs Leyser in *Medit. ad ff. spec. 229. §. 2.*

Nota singul. III. quod actio hypothecaria, licet ex natura sua sit individua *L. 65. de evict.* Mev. p. 5. Dec. 320. Brunnem. ad *d. L. 65. & L. 1. C. de luit. pign. in*

18 (o) 20
IV. PIGNUS vel hypotheca (p) unde

1) *Actio Serviana* pro pignore in illatis in prædium rusticum *expressè* contracto locatori competens.

2) *Quasi* seu utilis *Serviana* aut *hypothecaria*, pro reliquis pignoribus sive *expressis*

---

casu tamen ratione legatorum & fideicommissorum ipso jure inter hæredes sit divisa. *L. 1. in fin. C. commun. de legat. & fideicommiss.* Brunnem. *adeand. l. n. s.*

Notabile IV. Creditor, cui res aliqua *specialis* tota vel pro parte est obligata, in aliis bonis non obligatis non potest jus reale vel hypothecam in præjudicium aliorum creditorum prætere, sed, si ex re specialiter hypothecata integram solutionem consequi nequit, pro simplici creditore reputatur, proinde inter chirographarios referendus *L. 10. ff. de pign.* Richter *de Privil. cred. c. 6. n. 11.* ubi varia præjud. alleg. Ratio est, quia obligatio speciei non egreditur speciem.

(p) Quod est *Jus reale*, quo res aliqua creditori *affecta in securitatem crediti*, seu quod ipsi debetur. Constituitur autem pignus hoc sensu acceptum vel per contractum pignoris vid. *tit. ff. de pignorat. act. & §. 4.*

pressis sive
V. JUS

Inff. quib. n. seu vestitum Confer. tit. iisque pete di

(q) *Actio Salvianum vianum. V contract. pig*

(r) *Quod Jure ad rem; dominium d dictionem, fe*

v. g. nomina fructus & preti intuitu hæredit

um nullum ha jus, quod defu tit, id quod p Salisburgenf

petitionem me Pol. Controv.

pressis sive tacitis competens. (q)

V. JUS HÆREDITARIUM (r) illudq;
C 2 vel

Inst. quib. mod. re. vel per pactum, quod est legitimum seu vestitum ex jure prætorio, vid. *infra de pact. legitim.* Confer. tit. ff. *de pignor. & hypoth. cum tit. seqq.* ex iisque pete divisiones.

(q) Actioni *Serviana* correspondet Interdictum *Salvianum*. *Quasi-Serviana*, Interdictum *quasi Salvianum*. Vid. *infra VI. POSSESSIO*. Item *infr. de contract. pignor.*

(r) Quod est jus *universale* mixtum ex jure reali & Jure ad rem; sicut enim defunctus, hîc *Erblasser*, non *dominium* duntaxat; sed & alia jura realia, puta, jurisdictionem, feudum, pignora &c. itemque 1) Jus ad rem, v. g. nomina habere potuit, sicut & 2) hæres *falsus* fructus & pretia rerum distractarum. aliâque commoda intuitu hæreditatis percipere, quorum defunctus dominium nullum habuit; ita hæres, qui est successor in omne jus, quod defunctus habuit, aliud jus nancisci haud potuit, id quod palmare est, ut paradoxa sit sententia DD. *Salisburgensium* aliorumque nonnullorum, hæreditatis *petitionem* merè realem esse. Vid. uberrimè *Colleg. nr. Pol. Controv. 99*. Dixi *universale*: est autem Jus

vel ex testamento (s) vel ab intestato (t)
 quæsitum : Et hoc ulterius vel Civile quod
 ex aditione hæreditatis Jure Civili
 delatæ (u) competit, & ex quo hæredi-
 tatis

universale, actioque inde competens, qua petitur res
 una comprehendens plures, sed *titulo universali*, cujus
 4. species in Jure reperiuntur, scil. 1. Hæreditatis. 2. Bo-
 norum possessionis. 3. Arrogationis. 4. Additionis
 bonorum libertatum conservandarum causâ. vid. Hopp.
ad tit. per quas personas. §. fin. in fin. Differt à ju-
 dicio seu actione *generali*, quia hac petitur quidem res
 una comprehendens plures; sed *titulo particulari*. Ta-
 les sunt *actio tutela, pro socio, negot. gestor.* Zoës. *ad tit.*
ff. de judic. n. 6.

(s) Hic recolendi tituli *Inst. de testam. ordin. & seqq.*
 usque ad tit. *de legat.* itemque tituli *ff. qui testam. fac.*
poss. & seqq. usque ad *Libr. 30.*

(t) Hic legi potest Hopp. *Comment. pag. 537. seqq.*
 & nostra explicat, per casus. Itemque *Compend. Lauter-*
bachii ad tit. ff. quis ordo in possess. observet. pag. 543.

(u) Vid. tit. *ff. de hered. pet.* quæ est actio universa-
 lis,

tatis petit

lis, mixta &
 quoque re
 rum. Et qu
 tiner, hoc l
 de legat. ex
 quid relictu
 Unde circa
 niunt, leger
 reb. per fid
 quod conce
 Inst. de fidei
 competens et
 quæ competi
 tas vel ejus pa
 sus eum, qui
 hæreditatis pe
 petit. ibique
 realis facta h
 ne. Stryck.
 qualis actio
 competit? R
 comm. hered.

ab intestato
vel Cicile qua
s Jure Cr
ex quo hared
tis

(o) 20

21

tatis petitio *directa* datur; vel *prætorium*,

C 3

quod

lis, mixta &c. Vid. Compend. Lauterb. *eod. tit.* Huc quoque referri & recoli potest materia fideicommissorum. Et quidem, quòd fideicommissum *particulare* attinget, hoc legatis exæquatum est à Justiniano §. 3. *Inst. de legat.* excepto solo casu, si *genus* aut *alternativè* quid relictum fuerit vid. Hopp. *pag.* 448. & *pag.* 470. *pr.* Unde circa hoc eadem, quæ circa legata, observanda veniunt, legendique *tit. Inst. & ff. de legat. & tit. de sing. reb. per fidec. rel.* Fideicommissum verò *universale* quod concernit, repetendi *tit. ff. ad Sc. Trebell. & Inst. de fideicomm. & ad Sc. Trebell.* Actio pro hoc competens est, *fideicommissaria hereditatis petitio*, quæ competit fideicommissario universali, cui hereditas vel ejus pars à fiduciario *verbis* est restituta, adversus eum, qui pro hærede &c. de reliquo coincidit cum hereditatis petitione vid. *tit. de fideicommiss. hered. petit.* ibique Commentatores. Dixi *verbis*. Si enim *realis* facta hereditatis restitutio, non egebit hac actione. Stryck. *in annotat. ad Compend Laut. ibid. Sed qualis actio fideicommissario adversus fiduciarium competet?* Respondet Mynsing. *ad §. 1. Inst. de fideicomm. hered.* tria tempora distinguendo. *Imum*, ante
adi-

quod ex concessa à Prætore bonorum
 possessione acquiritur, unde *possessoria* (x)
hæreditatis petitio.

VI.

aditam hæreditatem, quo non nisi imploratio nobilis
 officii Judicis datur, ut hæres adire cogatur. Vid. ta-
 men Hopp. *ad* §. 7. *Inst. eod. 2dum*: post aditam, &
subdistinguit, an *sponte* adierit & datur actio persona-
 lis ex quasi contractu per §. 7. *in fin. Inst. de obligat.*
qua quasi. An *coactè*, & imploratur tantum officium Ju-
 dicis. *Tertium*, post restitutam, & quidem si *re* ta-
 cta restitutio, contra hæredem amplius non aget, *sin*
verbo, tunc non modo personalis ex quasi contractu
 sed & realis competet scil. *civilis* rei vindicatio. Si ve-
 rò tertius pro hærede aut possessore possidet hæredita-
 tem, fideicommissaria hæredit. petitio ei accommoda-
 bitur, ut dict. supra.

(x) Quæ eodem modo definitur, quo hæreditatis
 petitio. Hic recolendi tituli *ff. de bonorum possessionib.*
 cum seqq. usque ad fin. L. XXXVIII, quæ tamen ple-
 ræque ab usu recesserunt. Famosiores adhuc sunt 1)
Carboniana, quæ liberis impuberibus, quibus quæstio
 filiationis fuit mota, decernitur dilato statûs iudicio in
 tem-

tempus pub
 ibique Comp
 datur vidua
 rit, aut const
 tre in poss.
 Conjugi in
 sanguineos re
 not. *ibid.*

(y) Quæ e
 Dicitur 1) in
 rei localiter non
 & rem corporal
 §. 13. l. 6. §. 1. a
 nem *civilem* ta
 nit ad nundinas
 possessor est, e
 dere, si velit d
 is, qui ad num
 minum (alt
 vi magis intel

VI. POSSESSIO. (y)

eáque

tempus pubertatis. *tot. tit. ff. de Carboniano Edict.* ibique Compend. Lauterb. 2) *Ventris nomine*, quæ datur viduæ prægnanti in bonis mariti, donec enixa fuerit, aut constet, eam gravidam non esse. *t. t. ff. de ventre in poss. mitt.* 3) *Unde vir & uxor*, quæ datur Conjugi in bonis defuncti Conjugis, qui nullos consanguineos reliquit. vid. Hopp. 555. *in fin. nostraq; annot. ibid.*

(y) Quæ est corporalis rei insistentia cum jure reali. Dicitur 1) *insistentia*, intellige, quod, licet corpore rei localiter non insistas, possistamen, si velis, insistere & rem corporaliter seu physicè apprehendere. *l. 46. L. 3. §. 13. l. 6. §. 1. de acq. vel amitt poss.* hinc fluit, possessionem *civilem tantum*, fundamento juris destitui, qui enim ivit ad nudinas, nullo in possessione relicto, naturalis possessor est, eo quod possit rem corporaliter apprehendere, si velit *d. l. 6. §. 1. ibi: retinet ergo possessionem is, qui ad nudinas abiit. Verum si revertentem dominum (alius occupans possessionem: non admiseric, vi magis intelligi possidere.* Et sic interdictum unde vi
ei-

eaque

vel

eidem competere incipiet, ergo tunc primùm amittit possessionem naturalem & civilem simul, ergo antecedenter utramque retinuit, videat. *Zoëeod. tit. n. 7.* Dicitur 2) *cum jure reali*, quod, sicut rationale ad hominem, sic ad substantiam possessionis requiritur, hinc nullatenus possessio tribuitur conductori, §. 5. *Inst. de interdict.* Depositario, Commodatario &c. vid. *Compend. Lauterb. de A. v. A. P.* unde & illud sequitur, nulli in universo Jure, nisi cum jure reali rem occupanti dari *interdictum* seu remedium possessorium, quod nemo, nisi plane hospes in Jure negaverit. *Obst:* Interdictum *unde vi*, datur etiam precario possidenti, à concedente dejecto §. 6. *J. de Interd. L. 14. ff. de vi & vi arm.* quod singulare dicit *Hopp. ad Inst. eod. §. 6.* Sed precarista jus reale nullum habet neque *naturaliter possidet*; sed *detinet* tantùm, *L. 10. §. 1. de A. vel A. P. l. 6. §. 2. de precario*, quia jus solùm ad rem habet, & *eatenus* haud differt à Commodatario vid. *Hopp. ad §. 2. Inst. quib. mod. re contr.* Commodatarium autem non possidere tralatitium est: vid. *Comp. Lauterb. ad d. tit. de A. vel A. P.* Ergo & *jure* solùm *ad rem* detinenti Interdictum accommodatur. *Resp.* Ipsi rexx. obmoti solutionem suppeditant, in verb: *d. S. 6. Inst. precario possideat, & d. l. 14. ibi: precario eum*
(fun-

(fundum) poss
simpliciter u
cessa est, ce
non insinuan
servavit Com
Si hoc N
NATURA
h. e. detinet
subjungit: L
sione fundi p
da possessioni
§. 6. J. de im
us hoc in pass
la exceptionis
possessionem a
la jus reale est
tem possessio ve
corporalis, rei
mum domini,
dominum agno
superficiarius, F
Compend. Lau
ac civilis sim
mo domini, q

(fundum) *possideret*. nimir, loquuntur de casu, ubi non simpliciter usus fundi sed ipsa ejus *possessio* precario concessa est, ceu differentiam hanc notabilem plurimi textus non insinuant modo, sed & inculcant, id quod bene observavit Compend. Lauterbach. *ad tit. de precar.* in verb. *Si hoc NB. specialiter rogatum sit, POSSESSIO NATURALIS* (alias enim est tantum in possessione, h. e. detinet *ll. supra alleg.*) L. 6. S. 2. & plurib. aliis, & subjungit: *Datur inde, nimir. ex ipsa naturali possessione fundi precario concessa, interdictum recuperanda possessionis contra dominum, si petentem vi dejecit.* S. 6. *J. de interd.* Malè proinde & contra τὰ πρώτα Hoppius hoc in passu speciale quid statuminat, sed manet Regula exceptionis nescia: nemini competit interdictum, nisi possessionem ad minimum naturalem habenti, quæ & ipsa *jus reale* est: vid. *Coll. n. Pol. Contr. 103.* Est autem possessio vera, duplex? *Naturalis tantum*, quæ est corporalis, rei insistentia cum jure reali, citra tamen animum domini, dum scilicet possessor alium rei possessæ dominum agnoscit, qualem habet emphyteuta, vasallus, superficiarius, pignoris possessor, usufructuarius &c. vid. Compend. Lauterbach. *de A. & A. P.* Et *naturalis ac civilis simul*, quæ est corporalis insistentia rei cum animo domini, quando possessor neminem, præter se rei

D

pos-

(o)

I. vel **A** DIPISCENDA:

pro

possessæ dominum agnoscit. vid. *d. Compend. l. c.* Sed *Dices*; quomodo hæc definitio quasi possessioni jurium conveniet, cum eorum dominium nullum dari, defendamus in *Colleg. pol. contro. 32.* Resp. cum in ratione & effectu juris possessio vera & quasi nil differant, sed physicè solùm, neque enim jura ista in sensus *à priori* incurrunt, bene tamen *à posteriori* seu per exercitium juris, unde & *quasi possessio* jurium probatur per exercitium vid. *Annot. Stryck. ad comp. Laut. pag. 41. Et de J. sens. ibid. alleg.* huic scrupulo frustra immoramur. Ubi insuper notanda regula, quod ejusmodi jus, pro quo actio confessoria utilis competit, uti est jurisdictio, jus decimandi, vectigalis, venandi &c. sinè titulo ad transferendum dominum habili nullatenus possit constitui vid. *Hopp. ad S. 1. vers. pluribus modis Inst. de usufr.*

Nota 1. interdictum & judicium possessorium idem in effectu esse, istamque divisionem judicii in *petitorium* & *possessorium* actioni duntaxat *reali* conveni-

nire, neutiquam
nulli in toto
le habenti,
fessorium
Colleg. nr. p.
adipiscenda
traditione,
acquiritur arg
vers. 1. E.
actiones erunt
acquisita est
tunt, ceu to
ibi: quorum
data est. ad
Obst. 2. falte
personalia, cu
riantur Hopp.
ctum causam
enim & colon
rem in fundo
tamen oppido
fessionem, o
fit spoliatus,
esse, paritas

nire, neutiqum *personali*, unde, cum, uti dictum, nulli in toto jure accommodetur interdictum, nisi jus *reale habenti*, firma manet nostra sententia, judicium *possessorium* omne, actionem *realem* esse vid. in simili *Colleg. nr. polem. controvers. 99.* Obst. 1. possessio *adipiscenda* non potest esse jus *reale*, hoc quippe sine traditione, cessione, aut corporali apprehensione non acquiritur arg. *l. 20. C. de pact. omn.* Hopp. pag 985. *vers. 1. E.* saltem interdicta *adipiscendæ possessionis* actiones erunt *personales*. Resp. vi & *potestate juris* acquisita est possessio, pro qua hæc interdicta competunt, ceu textus est rotundus in *l. 1. ff. quor. bonor.* ibi: *quorum bonorum NB. ex edicto meo illi possessio data est.* add. *§. 3. Inst. h. t.* ibique Hopp. p. 976. Obst. 2. saltem interdicta *recuperandæ possess.* erunt *personalia*, cum ex delicto, violenta scil. dejectione oriuntur Hopp. *ad pr. Inst. de interd.* Resp. *Nego delictum* causam efficientem horum interdict. esse, alioqui enim & colono & inquilino aliisque ex *jure* solum *ad rem* in fundo morantibus accommodarentur, id quod tamen oppido falsum est, sequitur proinde, ipsam possessionem, quam physicè quidem, at non juridicè amisit spoliatus, horum interdictorum causam efficientem esse, paritas in actione pauliana, ad quam dolus requi-

ritur, non tamen semper personalis sed & realis est, per text. express. in §. *Inst. de act.* Intas: E. spoliato, quæ aliquorum est sententia, interdictum uti possidetis competet. Resp. *Nego*, verum ad hoc possessio *physicè* retenta; sed turbata requiritur, alioqui nulla has inter species daretur differentia vid. Hopp. pag. 981. Obs. 3. l. 1. §. 3. ff. *h. t.* per quam omnia interdicta personalia esse videntur. Respondet Hopp. *ad pr. Inst. eod.*

Not. 2. Divisionem & differentiam possessorii ordinarii & summarii seu summarissimi, quæ synonyma sunt. Possessorium ordinarium est, in quo servato ordine iudiciario de possessione disceptatur. Vid. Gail. L. 1. Obs. 7. Summarium est, in quo de plano oretenus vel brevissimo supplicatu in scriptis proponitur, actorem in præsentanea & recentiori possessione constitutum, à Reo verò turbatum esse, annexo petito, ut per decretum seu mandatum de non turbando in possessione præsentanea tamdiu manuteneatur, donec in possessorio ordinario vel petitorio aliud evicerit. Fusiùs Lauterb. *in Colleg. hic.* Nota insuper, processum summarium, prout petitorio æque ac possessorio communis est, *ab extrinseco* ita dici, quem tres causæ constituunt, scil. 1. pia 2. publica & 3. quæ moram non patitur. Stryck. *ad Compend. Lauterb. tit. de edend.*

pro qua
judicia po
rum bono

(a) Quo
petit bono
tile ei, cui
adversus eu
det, ut reru
§. 3. *Inst. h.*
exponit, qu
conciendum
lasser die
femes Tod
contra pessim
quæstionite
lich zugesta
reditorio de
bescheiden

(o) 20

29

pro qua *Quinque* prodita sunt remedia seu
judicia possessoria. 1) Interdictum - quo-
rum bonorum (a)

D 3

2)

(a) Quod duplex est, *Directum & utile*. Illud com-
petit bonorum possessori (h. e. cui per jus prætorium, *u-
tile* ei, cui per textum juris civilis defertur hæreditas)
adversus eum, qui pro hærede vel pro possessore possi-
det, ut rerum hæreditariarum possessionem consequatur,
S. 3. *Inst. h. tit.* Ibi Hopp. qui prolixius rem hanc
exponit, quorsum me refero. Cæterum petitum libelli
concipiendum hoc modo. Wann dann nun der Erb-
lasser die quæstionirte Länderey bis auff die Zeit
seines Todts in würcklichem Besiz gehabt, zc. e-
contra pessimè sic concluderetur: Wann dann nun die
quæstionirte Länderey dem Erblasser eigenthumb-
lich zugestanden, und von ihme auff mich Jure hæ-
reditario devolvirt worden, als bitte dahin zu ver-
bescheiden, daß zc.

2) Remedium *L. fin. C. de edict. D. Hadriani toll. (b)*

3)

(b) Quod est remedium possessorium, quo hæres scriptus petit se vi testamenti exhibiti, vitio visibili carentis, in possessionem rerum hæreditariarum mitti. Excludunt ergo hoc remedium 1) vitium visibile, quod est, quod statim in oculos incurrit, exque solâ inspectione cognosci potest, v. g. rasura, deletio, incisio substantialis, aliave testamenti corruptio, v. g. imperfectus testium numerus &c. Insuper nec substantia testamenti sit vitiosa sc. quoad hæredis institutionem. Lauterb. *in Colleg. ad tit. quor. bonor.* vitium vero *non visibile* nec proinde missionem ex hac *l.* impediens hîc dicitur, quod ex inspectione haud apparet, sed *Judicis alteriusve Jurisperiti intellectu* percipitur. v. g. Si testamentum dicatur esse falsum, irritum vel inofficiosum, vel negetur, testatorem habuisse testamenti factionem &c.

2) Legitima contradictio. Dicitur autem hîc legitimus *Contradictor (a)* qui legitimè possidet bona, in quæ immitti petit hæres. v. g. erat cum defuncto simultaneè investitus, idem erit (b) etsi non possideat; in continenti tamen qualitatem bonorum v. g. feudi, fideicommissi &c. ad se devoluti docere valet. De fideicom-

3) Quod
num (c)

committario
& de feudo
rem à marit
docet, non
Quid de filio
stor si hære
redationis
bonor. S. 3.

(b) Quod
hæreditariar
privatâ au
pararum acq
res deducere
reditaria solv
que Comme

(c) Quo
lonum, ad p
um pro futu
pothecataru
ff. de Salvo
se, quia n
prædium ru

(o) 20

31

3) *Quod legatorum* (b) 4) *Salvia-*
num (c) 5)

---

commissario tamen negat Fachin. *L. 3. Consil. 91.* Sicut & de feudo hæreditario Brunnem. *ad d. l. f.* ubi uxorem à marito institutam etiam in tale feudum immitti docet, non obstante contradictione proximi agnati. Quid de filio exhæredato, *an erit legitimus contradictor si hæres institutus non probet veram esse exhæredationis causam?* Affirm. Stryck. *Us. mod. tit. quor. bonor. §. 3.* ubi 2. præjudicia adducit.

(b) Quod competit hæredi ad possessionem rerum hæreditariarum ab aliis legati vel fideicommissi nomine, *privatâ auctoritate*, citra hæredis voluntatem, occupatarum acquirendam, cum in finem, ut quartam hæres deducere aliudve interesse curare v. g. debita hæreditaria solvere valeat. Vid. *tit. ff. quod legator.* ibique Commentar.

(c) Quod datur locatori prædii rustici, adversus colonum, ad possessionem rerum illatarum in tale prædium pro futuro locario & deterioratione NB. *expressè* hypothecatarum consequendam §. 3. *Inst. de interd. l. 1. ff. de Salv. interd.* ibique Commentar. dixi *expressè*, quia hac expressa conventionem cessante, illata in prædium rusticum non obligantur locatori, quod fe-

(o)

5) *Quasi seu utile Salvianum.* (d)

II.

cus est in prædio urbano. Ratio dispar. est, quia *illi* sua in fructibus data securitas, utpote *tacite* eum in finem obligatis &c. vid. Hopp. *ad S. 7. Inst. de act.* qui in Uf. hod. subjungit, de praxi etiam illata in præd. rustic. æquè ac illata in præd. urb. *tacite* obligata esse all. Mev. *p. 4. D. 127.*

(d) Quod locatori prædii urbani ad rerum illatarum tacite hypothecatarum sicut & omnibus aliis creditoribus datur, ad rerum sive tacite sive expresse sive generaliter sive specialiter sive judicialiter sive extrajudicialiter &c. obligatarum possessionem consequendam, vid. Hopp. *ad S. 3. Inst. de interd.* ubi & tradit, quomodo in effectu differant hæc duo interdicta ab actionibus *serviana* & *quasi serviana*, quibus correspondent, *d. supra.* Peritum libelli sic formari solet. **Als gelanget ic. mir wider den mehrbesagten N. mandatum pœnale de dimittendo hypothecam S. C. (Darinnen demselben bey einer nahmbhafften Geldstraff gebotten werde, Das verschriebene Unterpfind an mich würcklich abzutretten, einzuraumen, nutzen, niessen, auch vereusseren zu lassen, so lang und viel, bis ich wegen deren eingeklagten vielsährigen vertagt-unbezahlt**

II. RE

tis, hocqu
& quidenzahlt ausste
nen, sammt
kommentli
richterlich
& Hoffman(e) Inter
agimus ad p
conservanda(f) Quod
fessione sua r
tem seu posse
batione defi
quod interest(g) Quo
jurium real
lis similia
galis, juris

33

(o)

II. RETINENDA ^(e) pro qua compe-
tunt I. Interdictum *uti posside-*
tis, hocque vel I) *directum* (f) vel *utile*
& quidem vel *imo sensu* (g)

E

vel

---

zahlt ausständigen wie auch hinfünftigen pensio-
nen, sammt verursachten Kosten und Schaden voll-
kommenlich vergnügt und bezahlt worden) mild-
richterlich zu erkennen und mitzutheilen vid. Blum.
& Hoffmann in suis Supplicat. Cameral.

(e) Interdicta retinendæ possessionis sunt, quibus
agimus ad possessionem vel quasi, in qua turbamur,
conservandam &c. vid. Comment. *hîc*.

(f) Quod datur possessori rerum immobilium in pos-
sessione sua turbato adversus quocunque modo turban-
tem seu possessionis usum impediendum ad id, ut à tur-
batione desistat, deque eo caveat, & præstet simul
quod interest. vid. Hopp. *hîc*

(g) Quod quasi possessori rerum incorporalium seu
jurium realium (sivè sint servitutes propriæ sivè jura il-
lis similia) v. g. juris venandi, jurisdictionis, vecti-
galis, juris conjugalis decimandi &c. si turbetur, ac-
com-

Vel 2do sensu, quod utilibus dominis, puta emphyteutæ, vasallo & superficiario competit. & II. Interdictum *utrubi*. quod in rebus mobilibus obtinet, & proinde abjecto tenus solum differt ab interdicto *uti possidetis*. III.

commodatur ad id, &c. *ut supra*. Libellus ita concipi potest: Er müsse wider Cajum, klagend vorstellen, welcher gestalten sich selbiger unterfangen, als er lezthin die Sommerfelder mit seinen Schaffen, durch seinen Schäffer betreiben lassen, den Schäffer in arrest nehmen &c. zu lassen; Weilen er nun aber in ruhiger possess. vel quasi der quæst. Trieffts-gerechtigkeit nicht nur von 20. und mehrern Jahren her würcklich constituir, anebst auch solche als ein Petinenz-Stuck zu seinem Ritterguth, docente adjuncto sub. lit. A. miterkauft, auch dieselbe specialiter mit in Anschlag gebracht worden, welches letzteres er jedoch pro coloranda possessione lediglich angeführet haben wolte &c. Als &c. Dahin zu verbescheiden, daß Kläger in der possess. vel quasi der quæst. Triefft auff besagten Sommerfeldern so lang zu schützen

III. R

I. Interd

rectum.

gen sene
ausgeföhre
forderfamt

Turbation

bengeboge

zu ersehen

pius turban

würckl. 2c.

(b) Inter

gimus ad po

lento modo

(i) Quo

mobiliu vi

cunque, ad

& interelle r

& tot. tit. ff

(k) Quo

um seu juriu

ris conjugali

taliu, si ab

dus ac proh

35

(0)

III. RECUPERANDA, (b) pro qua 5. remedia prodita sunt, nempe

I. Interdictum UNDE VI. idque vel 1) *directum*. (i) vel 2) *utile* imo *sensu*. (k) 3)

zen seye, bis Beklagter in petitorio ein anderes ausgeföhret, auch dieser die abgepfändete Schaffe fordersambst zu restituiren, und den durch beschehene Turbation causirten Schaden, so sich laut sub. lit. B. bengebogener Specification auff 100. fl. betraget, zu ersetzen, wie weniger nicht cautionem de non amplius turbando zu stellen, schuldig seye, auch also würckl. *rc. idque refusis expensis. desuper &c.*

(b) Interdicta recuperandæ possess. sunt, quibus agimus ad possessionem vel quasi semel habitam & violento modo amissam recuperandam. LL. & DD. *hic.*

(i) Quod competit ei, qui de possessione rerum immobilium vi dejectus est, adversus dejicientem qualem cunque, *ad id*, ut possessionem una cum omni causa & interesse restituat, §. 6. *Inst. de interd.* ibique Hopp. & *tot. tit. ff. de vi & vi arm.*

(k) Quod datur *quasi-possessori* rerum incorporalium seu jurium v. g. jurisdictionis, juris patronatûs, juris conjugalis &c. itemque omnium servitutum proprietarium, si ab exercitio ejusmodi juris violento modo exclusus ac prohibitus est. E 2

3) *Utile*, 2do sensu, quod domino utili scil. emphyteutæ, vasallo & superficiario competit. (l)

II. REMEDIUM *Can. Redintegranda causâ 3. Q. 1. (m)*

III.

(l) Etiam adversus dominum directum, si ab hoc de possessione fundi emphyteutici &c. vi dejecti fuerint, arg. rei vindicationis utilis hinc etiam contra directum dominum competentis vid. Compend. Lauterb. *ad tit. si ager vectig. pag. 123. vers. 1.*

(m) Quod datur omni illi, qui possessione cujuscunque rei tam mobilis scil. quàm immobilis, corporalis & incorporalis seu juris, injustè est privatus, *adversus* quemcunque illius rei possessorem, *ad id*, ut res ablata restituatur una cum fructibus tam perceptis quàm percipiendis, omnique damno & expensis Mynsing. *C. 4. O 12. An autem contra tertium bona fidei possessorem dabitur?* affirmat hoc Myns. *C. 3. O. 85. Mev. p. 4. D. 69. § p. 8. D. 382. § seq. Stryck. de act. forens. Sect. 2. m. 2. §. 22.* Sed contrariam sententiam æquitati & justitiæ magis consentaneam credit, Gail, *L. 2. O. 75. n. 11.* idque propter

III. Ren
spol. (n)
IV. Int
CLAM. (

pter c. sape. 1
stra Pontifex
de dicendum
per d. c. sape.
gendam esse.
rem sententiam
media esse, Au
(n) Quod d
spolii conscium
(o) Quod d
vi aut clam fac
tit. ff. quod vi
nunciatio ad F
tùm opera per
21. §. 3. ff. de
um confugien
nem. ad d. l. 1

(o) 20

37

III. Remedium c. *sæpe. 18. X. de restit.*

spol. (n)

IV. Interdictum QUOD VI AUT
CLAM. (o)

E 3

V.

---

pter c. *sæpe. 18. X. de restit. spoliat.* in quo alioqui frustra Pontifex *mala fidei* mentionem fecisset; ut proinde dicendum sit, generalitatem *d. can. redintegranda.* per *d. c. sæpe.* ad tertium *mala fidei* possessorem restringendam esse. Verùm quidquid sit de jure, praxi priorē sententiam receptam ac proinde duo distincta remedia esse, Authores supra alleg. asserunt.

(n) Quod contra tertium *mala fidei* possessorem seu spoliū conscium datur, *dd. AA.*

(o) Quod datur illi, cujus interest, ad opus in re solvi aut clam factum restituendum seu destruendum. *tot. tit. ff. quod vi aut clam.* Ratio, quia, cū novi operis nunciatio ad præterita haudquaquam sed *futura* tantum opera pertineat per tex. disertissimos *in l. 1. §. 1. L. 21. §. 3. ff. de N. O. N.* ad interdictum hoc restitutorium confugiendum erit, Gail. *L. 1. O. 16. n. 16.* Brunnem. ad *d. l. 1.* Carpz. *L. 2. Resp. 6. n. 10.* fusè & eleganter

(o)

V. Remedium L. *Siquis in tantum* 7.
unde vi. (p)

VI. Pœna L. *Julia* C. de vi privata, (q)
aut

eleganter Harpr. Resp. 80. n. 469. ubi addit, quod, si vitium clandestinitatis aut violentiæ probari nequeat, nullum damnificato remedium suppetat. Quæ cum quotidiana sint, indicare hîc collibuit.

(p) Vi cuius, si quis *rei alienæ* possessionem per vim auferat aut invadat, eandem rem restituere & simul æstimationem præstare debet, si verò *rei propriæ*, ejus dominio privatur, quod transfertur in eum, cui vis illata. add. *pr. Inst. de vi bon. rapt.* ibique Hopp, qui hanc juris constitutionem adhuc praxi observari statuit. Sed, si hoc verum est, quomodo victo in interdicto unde vi *petitorium* superesse poterit; id quod tamen quotidianum est?

(q) Quæ est crimen publicum, quod leviori committitur violentia, ita ut quies publica non tam graviter lædatur §. 8. *J. de publ. jud.* quinam in hoc delictum incidant, exemplificatur in *l. 1. l. 2. & seq. ff. l. 1. l. 3. l. 4. l. 5. C. ad L. Jul. de vi priv.* Pœna est confiscatio tertiæ partis bonorum cum infamia. *d. §. 8. J.* Hodie arbitraria, *Carpz. P. Cr. q. 40. n. 7.*

aut de vi pu
(r) Quæ e
ritas publica
ut plurimum
J. de interd.
verit, *stevent*
geschlagen, c
que receptacu
Wann der
Pœna est aqu
Jul. de vi pu
quæ tamen ad
admissi crimini
est, *Carpz. d. 40.*
Hic reliqua in
tab. exhibendis tit.
publicis. 3) Ne qui
De via publica 6)
fluminib. &c. 9)
blico navigare lice
exhib. 13) De libe
eorum loco, Judic
quæ eod. L. 43. tit.
De itinere actûque
6) De fonte. 7)
is serviutit us ac
possunt servitutes,
systema nostrum refe

aut de vi publica. r]

(r) Quæ est crimen publicum, quo dolo malo securitas publica per atrociorē violentiam læditur, quod ut plurimum contingit, si fiat armis, *d. §. 8. § 6. in fin. J. de interd.* ut si securitatem domesticam quis turbaverit, **freventlicher Weiß Thüren oder Fenster eingeschlagen**, cum domus tutissimum cuique refugium atque receptaculum esse debeat, *l. 18. ff. de in jus voc. Wann der Stadt oder Hauß-Frieden gebrochen.* Pœna est aquæ & ignis interdictio *l. 10. §. 2. ff. ad L. jul. de vi publ.* vel deportatio *§. 8. J. de publ. iud.* quæ tamen ad pœnam capitis extenditur, pro gravitate admissi criminis *l. 11. pr. eod.* Hodie itidem arbitraria est, *Carpz. d. q. 40. n. 7. § seqq.*

Hic reliquæ interdictorum species percurri possunt, uti 1) *De tab. exhibendis tit. 5.* 2) *Ne quid in loco sacro fiat. De locis & itinerib. publicis.* 3) *Ne quid in loco publico &c.* 4) *De loco publico fruendo.* 5) *De via publica* 6) *De via publica & itinere publico reficiendo.* 8) *De fluminib. &c.* 9) *Ne quid in fluminib. &c.* 9) *Ne quid in flumine publico navigare liceat.* 11) *De ripa munienda.* 12) *De homine libero exhib.* 13) *De liber. exhib.* Quæ tamen parùm usûs habent aut eorum loco, Judicis officium nobile implorabitur. Reliqua vero, quæ eod. *L. 43. tit. 18. § seqq.* habentur, uti 1) *De superficieb.* 2) *De itinere actuque privato.* 3) *De aqua quotid. & astiv.* 5) *De Rivis.* 6) *De fonte.* 7) *De Cloacis.* 8) *De arbor. cadend. &c.* itemque de aliis servitutibus ac juribus prædiorum infinitis (tot enim constitui possunt servitutes, quot jura prædiis nostris utilia) ad præmissum *Systema nostrum* referenda sunt.

PARS